

Prorogarea de competenta

1. Notiune si cazuri

Pentru buna desfasurare a procesului penal, legiuitorul a avut în vedere, pe langa reglementarea normelor privitoare la competenta organelor judiciare, si situatiile în care - pentru înfaptuirea în bune conditii a justitiei penale - se impun unele *devieri* sau derogari de la aceste norme obisnuite.

Aceste devieri sunt impuse, de regula, de împrejurarea ca între cauzele ce se afla în acelasi timp în fata unor instance de judecata diferite, exista asemenea legaturi, meat reunirea si judecarea lor simultana de catre aceeasi instanta apare ca o necesitate stringenta.

Prorogarea de competenta consta, asadar, în extinderea competentei unui organ judiciar si asupra unor infractiuni sau persoane care nu îi sunt date spre urmarire ori judecare potrivit normelor obisnuite de competenta.

Codul de procedura penala nu utilizeaza, în mod expres termenul de „prorogare”: însa reglementeaza cazurile în care prorogarea de competenta poate avea loc. in materie penala nu este admisa prorogarea conventionala.

Prorogarea competentei poate avea loc numai in favoarea unei instante de acelasi grad sau unei instante superioare in grad si niciodata in favoarea unei instante inferioare în grad.

Dintre cazurile în care se impune prorogarea competentei, cel mai obisnuit este cei determinat de conexitatea sau indivizibilitatea cauzelor.

Alte cazuri de prorogare sunt determinate de schimbarea încadrării juridice a faptei, de schimbarea calificării faptei dedusa judecatii, de solutionarea unor chestiuni prealabile (cand instanta penala trebuie sa solutioneze chestiuni extrapenale - civile, financiare etc.), in materia stramuta'rii judecarii cauzelor.

2. Indivizibilitatea

Indivizibilitatea se caracterizeaza prin existenta unei *singure infractiuni* (unitate de infractiune), care fie este savarsita de o pluralitate de persoane (participatie), fie este compusa dintr-o pluralitate de acte (infractiune continuata etc.) sau prin existenta unei singure actiuni (unitate de actiune) care a generat o pluralitate de infractiuni (concurus ideal) .

In limbajul dreptului penal, vom avea, asadar, indivizibilitate in cazul participantilor care savarsesc o singura infractiune, în cazul infractiunii continuate si în cazul concursului ideal de infractiuni.

Indivizibilitatea poate fi definite, asadar, ca fiind situatia juridica a unei cauze penale formeaza totusi, prin natura sa ori prin vointa legii, o unitate ce impune judecarea lor simultana de catre aceeasi instanta.

Potrivit art. 33 C.proc.pen., cazuri de indivizibilitate sunt urmatoarele:

a) cand la savarsirea unei infractiuni au participat mai multe persoane (este vorba de participare penala, cand doi sau rmai multi faptuitori au participat, în calitate de coautori,

instigatori sau complici, la savarsirea aceleiasj infractiuni; judecarea ior simultana la aceeasi instanta se impune pentru evitarea pronuntarii unor hotarari contradictorii);
b) cand doua sau mai multe infractiuni au fost savarsite prin acelasi act (este cazul concursului ideal de infractiuni; judecarea de catre aceeasi instanta se impune data fiind legatura dintre infractiunile provenite dintr-o actiune unica);
c) în cazul infractiunii continuate sau în orice alte cazuri cand doua sau mai multe acte materiale alcatuiesc o singura infractiune (acest caz de indivizibilitate se refera la infractiunea continuata, complexa si de obicei; situatia de indivizibilitate este data de faptul ca actele componente ale infractiunii nu pot fi judecate separat, acestea constituind o unitate legala de infractiune).

3. Conexitatea

Conexitatea este situatia juridica caracterizata prin faptul ca între doua sau mai multe infractiuni exista o legatura care impune judecarea lor simultana la aceeasi instanta.

In doctrina". se face distinctie între conexitatea *subiectiva* - in cazul in care legatura dintre infractiuni se face prin mijlocirea infractorului care le-a savarsit - si *conexitatea obiectiva* - legatura este data de imprejurari care se refera la locul, timpul, modul de savarsire a infractiunilor.

Codu! de procedura penala prevede, expres, trei cazuri de conexitate si un ultim caz. cu un caracter mai general, in care orice alta legatura dintre cauze poate ,impune reunirea acestora pentru o mai buna înfaptuire a justitiei.

Exista conexitate, potrivit art. 34 C.proc.pen.; in urmatoarele *cazuri*:

a; cand doua sau mai multe infractiuni sunt savarsjte prin acte diferite, de una sau de mai multe persoane impreuna, in acelasi timp s.i in aceiasi loc; o b. cand doua sau mai multe infractiuni sunt savarsjte in timp ori in loc diferit. dupa o prealabila intelegere între infractori; cand o infractiune este savarsita pentru a pregati, a înlesni sau a ascunde comiterea altei infractiuni, ori este savarsita pentru a înlesni sau a asigura sustragerea de la raspundere penala a faptuitorului ;

c) cane între doua sau mai multe infractiuni exista legatura si reunirea cauze care se irnpune pentru o buna infaptuire a justitiei. Privitor la primul caz de conexitate, existenta acestei forme de conexitate este data de legatura de timp si de loc între infractiunile savarsite (inculpatii A, B si C patrund într-o banca, unde A asigura paza, B distruge sistemul de alarma, incuietorile si seiful bancar de unde sustrage banii, iar C ucide prin impuscare agentul de paza, aparut in ultimul moment, iar apoi, vatama grav, într-un accident de circulatie, integritatea corporala unui lucrator de politie pornit in urmarirea celor trei care s-au indepartat in graba cu un autoturism condus de C).

Al doilea caz de conexitate este impus de legatura dintre cele doua sau mai multe infractiuni, savarsjte dupa o *prealabila Intelegere* între infractori. Nu are relevanta daca infractiunile sunt de același fel sau diferite (inculpatii A, B si C, fara ocupatie, s-au inteles sa racoleze, din mai multe localitati, persoane de sex feminine pe care, sub pretextul angajarii la munca in strainatate, le-au determinat sa accepte sa fie duse in Spania si Italia, unde, apoi, le-au sechestrat si le au obligat sa practice cesetoria si prostitutia sub o identitate falsa

Caracteristic pentru cel de-al treilea caz de conexitate este legatura dintre infractiuneami! oc sj infractiunea a carei savarsire a fost sprijinita, inlesnita sau ascunsa on ai carei faptuitor a fost ajutat sa se sustraga de la consecintele penale ale faptei sale".

Existenta infractiunii ulterioare este conditional, esential, de existenta infractiunii anterioare. Astfel, de exemplu, nu poate exista uz de fals, fara preexistenta unei infractiuni de fals ori în cazul infractiunilor de înselaciune realizate prin falsificarea prealabila a unor acte.

Ultimul caz de conexitate are o aplicatie subsidiara în raport de celelalte cazuri de conexitate, în sensul ca va opera numai în ipoteza în care nu exista nici una din ipotezele de la lit. a-c al art. 34 C.proc.pen. Insa nu orice legatura între doua sau mai multe infractiuni constituie un caz de conexitate, ci numai aceea care impune reunirea cauzelor „pentru o buna infaptuire a justitiei..Asemenea situatii se întalnesc la infractiunile între care, întâmplator s-au ivit legaturi care fac necesara urmarirea si judecarea lor împreuna, pentru a se asigura o mai buna administrare a probelor si o solutionare operative si eficienta.

4. Efectele starii de conexitate sau indivizibilitate

Conexitatea sau indivizibilitatea între doua sau mai multe cauze produce doua efecte principale:

A) reunirea cauzelor în fata aceleiasi instante;

B) prorogarea competentei în favoarea acestei instante.

A) Reunirea cauzelor

In vederea unei judecari simultane, de catre aceeasi instantă si a evitarii pronuntarii unor hotarari contradictorii, legiuitorul a prevazut reunirea cauzelor conexe sau indivizibile.

Reunirea cauzelor la aceeasi instantă poate avea loc în cursul judecarii in prima instantă, în apel sau la instantă de recurs.

Privitor la reunirea cauzelor în fata judecatii în prima instantă, art. 32 C.proc.pen. prevede ca, în caz de indivizibilitate sau de conexitate, judecata în prima instantă, dacă are loc în acelasi timp pentru toate faptele sj pentru toti faptuitorii, se efectueaza de aceeasi instantă.

Rezulta ca reunirea cauzelor este posibila numai în cazul în care cauze. conexe sau indivizibile se afla în aceeasi faza procesuala (a judecatii în prima instantă), neavând relevanta stadiul de judecata în care se gasesc (reunirea poate avea loc sj cu ocazia deliberarii).

Reunirea cauzelor este posibila si la instantele de apel sau de recurs, dacă sunt îndeplinite doua conditii:

- instantele sa fie de acelasi grad

- cauzele sa se afle în acelasi stadiu de judecata De la regula enuntata mai sus, face exceptie cazul de indivizibilitate, prevazut de art. 33 lit.c C.proc.pen., cand cauzele trebuie sa fie reunite intotdeauna fara a avea importanta faza procesuala sau stadiul de judecata în care se afla.

B) Prorogarea competentei

In caz de indivizibilitate sau conexitate, are loc, de regula, si o prorogare a

competentei în favoarea instanței la care se reunesc cauzele (instanța principală).

Prin prorogarea competenței, instanței principale i se conferă - datorită conexității sau indivizibilității dintre cauze - dreptul de a soluționa și cauze penale care în mod obișnuit sunt de competența altei instanțe. Instanța competentă, prin prorogare, se stabilește după următoarele reguli (art. 35 C.proc.pen.):

a) dacă competența în raport cu diferiți făptuitori ori diferitele fapte aparține, potrivit legii, mai multor instanțe de grad egal, și de aceeași categorie (instanțele civile sau militare), competența de a judeca toate faptele și pe toți făptuitorii revine *instanței mai*

sesizate. Regula se întemeiază pe prezumția că instanța care a fost mai întâi sesizată este cea mai avansată în desfășurarea procedurii judiciare (criteriul priorității cronologice).

b) dacă competența după natura faptelor sau după calitatea persoanelor aparține unor instanțe de grad diferit (și de aceeași categorie), competența de a judeca toate cauzele reunite revine *instanței superioare în grad*. Criteriul pe baza căruia se stabilește competența este cel al priorității ierarhice, fiind unanim adoptat în toate legislațiile procesual penale.

c) dacă competența în raport cu diferiți făptuitori sau diferitele fapte aparține, potrivit legii, unor instanțe de același grad, dar de categorii diferite (judecătoria și tribunal militar), prorogarea de competență se face în favoarea instanței militare (criteriul *priorității funcționale*).

Dacă instanța civilă este superioară în grad instanței militare (tribunal - tribunal militar), competența revine instanței militare echivalente în grad cu instanța civilă (în acest caz tribunalului militar teritorial).

Dacă instanța civilă superioară este Înalta Curte de Casație și Justiție, competența revine acesteia. Instanța care i-a revenit competența, ca urmare a prorogării de competență, va rămâne competentă să judece chiar dacă pentru fapta sau făptuitorul care a determinat competența acelei instanțe, s-a dispus încetarea procesului penal ori sa pronunțat achitarea.

Infrațiunile de tănuire, favorizarea infractorului și nedenunțarea unor infrațiuni sunt de competența instanței care judecă infrațiunea la care acestea se referă.

5. Procedura de reunire a cauzelor

Reunierea cauzelor conexe sau indivizibile se hotărăște, din oficiu, la cererea părților sau a procurorului, de către instanța careia îi revine competența de judecată, prin prorogare (instanța la care sunt reunite cauzele, dacă acestea se află în aceeași fază și etapă procesuală).

Există două modalități de reunire:

a) în cazul în care urmărirea penală a fost efectuată de același organ, în același timp, pentru toate infrațiunile și toți participanții, procurorul va sesiza cu rechizitor instanța competentă să judece cauza în întregime;

b) în cazul în care urmărirea penală a fost efectuată de către organe diferite și în perioade de timp diferite, iar sesizarea prin rechizitor s-a făcut la mai multe instanțe, reunirea cauzelor la instanța competentă prin prorogare este obligatorie, dacă judecata în prima instanță are loc în același timp.

În situația în care judecata privind infracțiuni conexe sau indivizibile are loc la instanțe de apel sau de recurs diferite ori, pentru unele infracțiuni, la prima instanță și pentru altele la instanța de apel sau de recurs, ori privitor la unele infracțiuni s-a pronunțat o soluție definitivă, cauzele se reunesc, după alte reguli, prevăzute în art. 37 C.pr.pen. Cauzele privind infracțiuni conexe sau indivizibile afișate în curs de judecată, în fața unor instanțe de apel sau de recurs de același grad, și în același stadiu de judecată, se reunesc prin prorogare, în mod obligatoriu, la instanța competentă.

În mod obligatoriu, reunirea cauzelor este obligatorie și în cazul de indivizibilitate prevăzut de art. 33 lit. c C.pr.pen., respectiv în cazul infracțiuni! continuate sau în orice alte situații când două sau mai multe acte materiale alcătuiesc o singură infracțiune. În ipoteza în care, privitor la unele din actele care intră în conținutul aceleiași infracțiuni, s-a pronunțat, anterior, o hotărâre definitivă, instanța reunește cauza cu aceea în care s-a dat hotărârea definitivă și pronunță o nouă hotărâre, în raport cu toate actele care intră în conținutul infracțiunii, desființând hotărârea anterioară. În ceea ce privește actele îndeplinite și măsurile dispuse de celelalte instanțe, instanța principală le poate menține sau poate dispune, motivat, completarea, refacerea sau chiar infirmarea lor.

Nesocotirea obligativității reunirii cauzelor este sancționată cu nulitatea absolută când prorogarea se referă la competența materială și personală, și cu nulitatea relativă când prorogarea se referă la competența teritorială.

6. Disjungerea cauzelor

Disjungerea reprezintă operația de separare a cauzelor reunite la aceeași instanță, în vederea unei bune desfășurări a procesului penal. Potrivit art. 38 C.proc.pen., în cazul de indivizibilitate prevăzut în art. 33 lit. A C.proc.pen., precum și în toate cazurile de conexitate, instanța poate dispune în interesul unei bune judecări, disjungerea cauzei, astfel ca judecarea unora dintre infractorii sau infracțiuni să se facă separat.

Privitor la înțelesul expresiei în interesul unei bune judecări, folosită de legiuitor, în doctrină s-a arătat că ea poate fi determinată de necesitatea de a soluționa unele cauze, fără întârzieri inutile, fără a face să depindă, în mod injust, situația unor subiecți procesuali de situația altor subiecți sau soluționarea unei cauze de rezolvarea altei cauze care face obiectul aceluiași proces penal.

Ca urmare a disjungerii, va avea loc judecarea separată, în sensul că instanța principală judecă ea însăși, în cadrul aceluiași proces, pe infractorii sau infracțiunile care au făcut obiectul disjungerii, numai ca soluționarea problemelor privind pe acești infractorii sau aceste infracțiuni are loc într-o altă ședință și la o dată ulterioară celei la care au fost soluționate problemele privind pe ceilalți infractorii sau celelalte infracțiuni. Din economia textului prevăzut de art. 38 C.proc.pen., reiese că disjungerea nu poate fi dispusă în cazurile de indivizibilitate prevăzute în art. 33 lit. b și c C.proc.pen. (concurș ideal de infracțiuni, infracțiuni continuate, complexe sau de obicei). Codul de procedură penală actual reglementează și unele cazuri speciale de disjungere a cauzelor, cum ar fi:

a) plângerea prealabilă - potrivit art. 281 alin. 1 C.pr.pen., în caz de conexitate sau de indivizibilitate între infracțiunile prev. de art. 297 lit. a-c C.proc.pen. sau între una din

aceste infractiuni si o alta infractiune pentru care nu se cere plangerea prealabila. daca disjungerea nu este posibila, instanta competenta sa judece cauzele respective se va determina conform dispozitiilor prev. de art. 35 C.proc.pen.;

b) în cazul când în cauza, alaturi de inculpati arestati sunt si inculpati liberi, daca instanta gaseste necesar si daca este posibil, se aplica disjungerea (art. 293 C.proc.pen.);

c) suspendarea judecatii (art. 303 C.proc.pen.) - daca sunt mai multi inculpati, iar cauza suspendarii priveste numai pe unul din ei și disjungerea nu este posibila, se dispune suspendarea întregii cauze;

d) în cazul în care rezolvarea pretentiilor civile ar provoca întârzierea solutionarii actiunii penale, instanta poate dispune disjungerea actiunii civile si amanarea judecarii acesteia într-o alta sedinta (art. 347 C.proc.pen.);

e) in caz de concurs între infractiuni flagrante supuse procedurii speciale si alte infractiuni, se procedeaza la disjungere, urmarirea si judecarea infractiunilor facandu-se separat.

In caz de conexitate sau indivizibilitate, daca procedura speciala se aplica numai unora dintre fapte sau faptuitori, iar disjungerea nu este posibila, urmarirea si judecata se vor face conform procedurii obis.nuite (art. 478 C.proc.pen.);

f) când în aceeași cauza sunt mai multi inculpati, dintre care unii minori si altii majori si nu este posibila disjungerea, instanta judeca în compunerea prev. de art. 483 C.proc.pen. si dupa procedura obisnuita. Instanta poate dispune disjungerea din oficiu, la cererea uneia dintre parti sau la propunerea procurorului.

Alte cazuri de prorogare a competentei

A) Prorogarea competentei în caz de schimbare a încadrării juridice a faptei

In cursul judecarii unei cauze, in prima instanta, se poate constata ca este necesara schimbarea încadrării juridice data faptei prin actul de sesizare. In asemenea cazuri, dupa ce dispune schimbarea încadrării juridice, în baza art. 334 C.proc.pen., instanta este obligata sa verifice daca, in raport cu noua încadrare, este competenta. Daca, în raport cu noua încadrare juridica data faptei, competenta materiala revine altei instante, distingem doua situatii:

1. când competenta materiala revine unei *instante* superioare celei care a fost sesizata cu judecarea cauzei, se impune declinarea competentei în favoarea acelei instante, indiferent de momentul in care prima instanta a schimbat încadrarea juridica a faptei (înainte sau dupa începerea cercetării judecatoresti);
2. când se constata, dupa efectuarea cercetării judecatoresti ca infractiunea este de competenta unei *instante inferioare*, instanta sesizata cu judecarea infractiunii ramane competenta a judeca (art. 41 alin. 1 C.proc.pen.).

Din continutul textului art. 41 alin. 1 C.proc.pen., rezulta, *per a contrario*, ca, în situatia în care se constata, înainte de începerea cercetării judecatoresti, ca infractiunea este de competenta unei instante inferioare, instanta trebuie sa-si decline competenta în favoarea instantei inferioare. Drept urmare, prorogarea competentei va avea loc numai atunci când sunt îndeplinite cumulativ doua conditii:

- instanta sesizata cu judecarea cauzei în prima instanta sa *fie superioare* instantei care ar deveni competenta, dupa materie, ca urmare a schimbarii încadrării juridice a faptei.

Când una dintre instante este civila si alta militara, se impune, totdeauna, decinarea de

competenta în favoarea instantei devenite competente ca urmare a schimbării încadrării juridice a faptei.

- schimbarea încadrării juridice a faptei să fie determinate de *elemente noi* ivite în cursul cercetării judecătorești efectuate de instanța sesizată cu judecarea cauzei. Astfel, dacă înainte de începerea cercetării judecătorești, instanța sesizată constată, din simpla examinare a conținutului faptei descrise în actul de sesizare, că fapta este de competența altei instanțe, inferioare, trebuie să-și decline competența în favoarea acesteia

B) Prorogarea competenței în cazul schimbării calificării faptei

Spre deosebire de schimbarea încadrării juridice, pe care o poate dispune instanța de judecată, schimbarea calificării faptei reprezintă opera legiuitorului.

Schimbarea calificării faptei printr-o lege nouă, intervenită în cursul judecării cauzei, nu atrage incompetența instanței de judecată, afara de cazul când prin aceea lege s-ar dispune altfel (art. 41 alin. 2 C.proc.pen.).

În acest mod, se asigură judecarea unei infracțiuni de către instanța sesizată prin rechizitor, chiar dacă, ulterior, în cursul judecării, a apărut o lege nouă, care a dat o altă calificare juridică aceleiași fapte, care atrage competența unei alte instanțe. În cazurile în care schimbarea calificării, printr-o lege nouă, s-a realizat înainte de sesizarea instanței, evident că trimiterea la judecată va trebui să fie făcută la instanța competentă în raport de noua calificare juridică dată faptei.

C) Prorogarea competenței în cazul chestiunilor prealabile

În desfășurarea procesului penal se poate ivi necesitatea lămuririi unor chestiuni de natură extrapenală, care se referă la existența unei situații, a unei calități, a unui raport juridic etc., de care depinde soluționarea cauzei.

Chestiuni: extrapenale de a căror rezolvare prealabilă depinde rezolvarea unei cauze penale se numesc *chestiuni prealabile*. Pentru a doborânda caracterul de chestiune prealabilă, o chestiune extrapenală trebuie să se caracterizeze prin următoarele:

Să constate existența sau inexistența unui element sau a unei cerințe esențiale a conținutului unei infracțiuni, dar care să fie de natură extrapenală (să aparțină altei ramuri de drept – de exemplu, stabilirea existenței unei căsătorii valabile, în cazul infracțiunii de bigamie prevăzută de art. 303 C. pen.).

În literatură de specialitate, s-au propus două sisteme pentru rezolvarea chestiunilor prealabile, potrivit cărora competența revine fie instanței penale care judecă cauza respectivă, fie instanței extrapenale, în funcție de natura chestiunii.

În actuala reglementare a Codului de procedură penală, s-a adoptat *sistemul absolut*, potrivit căruia instanța penală este competentă să judece orice chestiune prealabilă, potrivit regulilor și mijloacelor de probă privitoare la materia careia îi aparține acea chestiune (art. 44 alin. 2 C.proc.pen.).

Drept urmare, se ajunge la o prorogare de competență, în sensul că instanța penală devine competentă să judece și chestiuni care, în mod obișnuit, sunt de competența unor instanțe civile sau a altor organe de jurisdicție.

În situația în care chestiunea prealabilă a fost anterior soluționată, printr-o hotărâre definitivă,

Codul de procedura penala prevede in art. 44 alin. 3, ca hotararea definitiva a instantei civile asupra unei împrejurari ce constituie o chestiune prealabila in procesul penal, are autoritate de lucru judecat in fata instantei penale.

Textul mai sus-mentionat nu prevede nimic pentru ipoteza în care hotararea definitive apartine unei alte instante penale.

In literatura de specialitate, s-a aratat ca, pentru identitate de ratiune, trebuie sa admitem ca hotararea definitiva a unei instante penale va avea aceiasi elect - autoritate de lucru judecat.

D) Prorogarea competentă in cazul stramutării judecării cauzei penale

a) Notiune

Pentru a se asigura normala desfasurare a procesului penal, în *cazul* intervenirii unor împrejurari locale care ar putea influenta (pune la indoiala) influenta obiectivitatea si impartialitatea judecatorilor unei instante, Codul de procedura penala a reglementat institutia *stramutării*.

Asadar, putem defini stramutarea ca fiind un remediu procesual prin care o cauza este luata de la instanta competenta sa o judece si data la o instanta de aceiasi grad, dar din alta localitate, unde normala desfasurare a procesului penal poate fi asigurata. Prin stramutarea cauzei penale se realizeaza o prorogare de competenta teritoriala a unei instante judecatoresti, în favoarea unei alte instante de aceiasi grad. Codul nostru de procedura penala reglementeaza institutia stramutării in art. 55 C.proc.pen., care prevede ca I.C.C.J. stramuta judecarea unei cauze de la instanta competenta la o alta instanta egala in grad, în cazul în care, apreciind temeinicia motivelor de stramutare, considera ca prin aceasta se asigura desfasurarea normala a procesului.

Textul art. 55 alin. 1 C.proc.pen. nu precizeaza expres temeiurile stramutării, adoptand o formulare cu caracter de generalitate, în sensul ca temeiul consta în asigurarea desfasurării normale a procesului.

In doctrina si în practica judiciara, au fost considerate *motive de stramutare* acele situatii, stari sau împrejurari care creeaza la locul judecării cauzei o ambianta cu totul defavorabila unui cadru legal de înfaptuire a justitiei si care pun sub semnul îndoielii impartialitatea si obiectivitatea judecatorilor acelei instante. Este insa necesar ca aceste împrejurari sa se reflecte in mod concret în desfasurarea procesului. In literatura de specialitate, s-a aratat ca, desi nu se confunda cu vreuna din cauzele de incompatibilitate, temeiul stramutării poate rezulta din atitudinea, din comportarea, in mod repetat a unor subiecti procesuali oficiali fata de una din partile cauzei penale, atitudine sau comportare care nu poate fi încadrata în nici unul din cazurile de recuzare, dar care vadeste existenta unei porniri, unei lipse de obiectivitate si impartialitate, reflex al influentei (temerii sau presiunii) exercitata de climatul în care se desfasoara procesul penal. Stramutarea cauzei este posibila în orice etapa de judecata: în prima instanta, în apel sau recurs "

b) Procedura stramutării

Instanta competenta, in mod exclusiv, sa solutioneze cererile de stramutare este Inalta Curte de Casatie si Justitie.

Partite, înștiințate despre termen cu ocazia procedurii prealabile, se pot infatîșa la ședința, caz în care se ascultă și concluziile acestora.

Înalta Curte de Casație examinează cererea pe baza motivelor formulate în cerere, înscrisurilor și a ședințelor acestora, informațiilor primite, memoriile părților.

Soluționând cererea, Înalta Curte poate admite sau respinge cererea, printr-o decizie care nu se motivează.

În cazul în care găsește cererea întemeiată, dispune strămătură judecării cauzei de la instanța în fața căreia se află o altă instanță egală în grad de pe teritoriul țării.

Admitând cererea, se hotărăște și în ce măsură actele indeplinite în fața instanței de la care s-a strămăturat cauza se mențin (art. 60 al.2 C.proc.pen.)

Înalta Curte trebuie să înștiințeze de îndată despre admiterea cererii, instanța de la care s-a strămăturat cauza, aceasta din urmă având obligația de a trimite dosarul instanței de la care s-a strămăturat cauza. În cazul în care, după introducerea cererii de strămătură, nu s-a dispus suspendarea judecării la instanța la care se află cauza a cărei strămătură s-a cerut, iar aceasta instanță a procedat între timp la judecarea cauzei, hotărârea pronunțată este desființată prin efectul admiterii cererii de strămătură.

În practica judiciară, s-a arătat că, în cazul în care, după strămătură, instanța de la care s-a trimis cauza dispune restituirea cauzei la procuror, în baza art. 333 C.proc.pen., dosarul se trimite procurorului care dispusese inițial trimiterea în judecată, și nu celui corespunzător instanței de la care s-a strămăturat cauza. Respingerea cererii de strămătură are drept efect înlăturarea suspendării cauzei și reînceperea judecării de către instanța de la care se găsește.

Strămătură cauzei nu poate fi cerută din nou, afară de cazuri când noua cerere se întemeiază pe împrejurări necunoscute Înaltei Curți de Casație la soluționarea cererii anterioare sau ivite după aceasta.